

JAN CIMICKÝ

SOUDCE
DING

Soudce Ding

PRAHA 2010

Jan Cimický: Soudce Ding
Vydání první
Copyright © 2010 Jan Cimický
All rights reserved

Vydalo nakladatelství Baronet a.s., Izraelská 6, Praha 10, www.baronet.cz
v roce 2010 jako svou 1501. publikaci
Přebal a vazba © 2010 Ricardo a Baronet
Ilustrace na přebalu © 2010 Jan Ungrád
Odpovědná redaktorka Stanislava Moravcová
Sazba a grafická úprava Ricardo, Přemyslovská 38, Praha 3
Tisk a vazba: **FINIDR**, s. r. o., Český Těšín

Veškerá práva vyhrazena.
Tato kniha ani jakákoli její část nesmí být přetiskována, kopírována
či jiným způsobem rozšiřována bez výslovného povolení.

Název a logo BARONET® jsou ochranné známky zapsané
Úřadem průmyslového vlastnictví pod čísly zápisu 216133 a 216134.

ISBN 978-80-7384-274-1

BARONET
Praha 2010

Jan Cimický

Soudce Ding

1

KAMENNÉ ZDI YAMENU PŘÍJEMNĚ CHLADILY I V NEJVĚTŠÍM letním parnu a soudce Ding postupně odkládal jeden list papíru za druhým a činil si trpělivě poznámky do bloku, zpola již zaplněného. Vysoké teploty nepolevovaly již třetí týden, na obloze nebylo mráčku a rýžová i kukuřičná pole v okolí městečka Lijiang rychle vysýchala, ani v noci venkovní teplota neklesala a Ding Hajia se přistihoval, že je stále víc unavený. Nebylo divu, v noci se nedalo spát ani s otevřeným oknem a spuštěnou klimatizaci odjakživa nesnášel. Nakonec, nejlépe mu bylo v budově soudu, kterou moudří dávní předkové zbudovali pečlivě a prakticky. Všichni v těch dnech oceňovali, že alespoň v práci je teplota stabilní, nikomu se nechtělo vycházet do sužujících teplot venku.

„Kdyby tak přišel prudký déšť a trochu osvěžil vzduch,“ pomyslel si soudce Ding a zavřel oči. V duchu si představoval, jak stojí na prudkém dešti, kapky smáčí jeho obličej i šaty...

Když otevřel oči, stál před ním jeden z jeho zástupců, s uctivě skloněnou hlavou, jako by ani neregistroval, že soudce je trochu „duchem nepřítomen“.

„Já nespím... ani jsem nedřímá... jen přemýšlím,“ omlouval se vcelku zbytečně soudce před svým podřízeným, jako školáček, který provedl něco zakázaného.

Pomocník se ještě víc a hluboce poklonil. Málo naplat, tahle přirozená úcta před nejvyšším úředníkem se datovala od dávných císařských dob a nezměnilo na tom nic ani jednadvacáté století, ani změna politického režimu, jako by se v *yamenu* zastavil čas. Soudce byl stále tou nejuctívanější autoritou!

„Stalo se něco?“

„Přišli rolníci z údolí řeky Li za vaším blahorodím.“

„Neříkej mi blahorodí, nesluší se to!“

„Ano, vaše blahorodí, pane soudce!“

Bylo marné mu to vymlouvat! Soudci Dingů Hajiovi bylo třicet, byl to moderní mladý muž, někdejší premiant právnické fakulty v Pekingu a pak student právnické fakulty v Praze a stážista z Paříže...

Konkurz na soudcovskou funkci vyhrál s přehledem a nyní již třetí rok pracoval jako jmenovaný soudce v horském městečku Lijiang. Byl ještě svobodný a do sňatku zatím nijak nespěchal, stejně jako většina současných mladých lidí všude po světě.

Věděl, že některé zvyky se nedají vykořenit!

„A co tady chtějí?“

„Chtějí, aby podle staré tradice pan soudce uhodil do bubnu na soudním nádvoří, aby tak přivolal déšť!“

„Déšť? Bubnováním?“ nechápal Hajia.

„Podle zdejších pověstí stačí, aby nejvyšší soudce udeřil do bubnů a probudil tím dřímajícího draka, ochránce úrody, ten pak odletí na nebesa a vyprosí od bohů déšť, který přinese vláhu, aby úroda neuschla a bylo co jíst!“

„Vysvětlil jsi jim, že to je jen pověst, že to nijak nemůže ovlivnit, jestli přijde déšť?“ rozpačitě koktal Hajia.

„Oni to vědí... ale přece jen... kdyby pan soudce...“

„To bych měl jít bubnovat,“ děsil se soudce stále víc, „jak budu vypadat?“

Pomocník se uklonil ještě o poznání hlouběji.

„Všichni si tady pana soudce velice váží... Když se zastane rolníků, budou mu velice vděční!“

„A když se to nepovede? Když žádný déšť nepříjde?“

„Budou vědět, že stojí na jejich straně... ale proti vůli bohů...“

Snad ho to trochu uklidnilo. Výjimečná situace vyžaduje výjimečné akty. A v hlavě mu bleskla dávná vzpomínka: bylo to tehdy v Praze, přijel na přednášku nějaký ukrajinský lékař, jmenoval se Ignatěnko a předváděl, jak je silou vůle možné vystřelovat do mraků energii. Vyprávěl i o tom, jak tím kdesi na Bajkalském jezeře rozbili s několika dalšími mágy bouřkové mraky a způsobili déšť. Vypadalo to jako magie, možná to byla jen náhoda, ale před očima stovky posluchačů se zdálo, že Ignatěnka mraky poslouchají, přeskupovaly se, srážely a rozplývaly, přesně jak předpovídal prsty namířenými do mraků.

Stáli na té terase všichni v jakémsi němém úžasu, studenti a intelektuálové, kteří se účastnili demonstrace a obávali se hlasitě vydechnout, aby to magické kouzlo nenarušili. Kladli si v duchu otázku, zda to je skutečnost, anebo jen iluze, sugesce, která je podmanila a vzrušila jejich napjaté smysly. Uhrančivý doktor Ignatěnko jako v transu, bez pohnutí, mířil konečky prstů do mraků a vypadalo to, jako by si s mraky jen pohrával.

Ještě na koleji o tom dlouze diskutovali, hádali se. Ale Hajia věděl, že pevná vůle a sugestivní projev může být fascinující, ostatně tolik obdivované bojové umění v kláštorech je postaveno především na pevné a přesvědčivé vůli.

„Dobrá, připravím se,“ řekl pomocníkovi, který stál v uctivém předklonu a vyčkával.

Oblékl se do slavnostního soudcovského taláru, což ještě zvyšovalo jeho přirozenou a uctívanou důstojnost, a vrátil se do soudní síně.

„Rolníci už čekají na soudním dvoře.“

Hajia přikývl a zvolna následoval svého pomocníka. Byl to starší muž, sloužící již předchozímu soudci, a patřil do národnostní menšiny Naxi, stejně jako vyčkávající rolníci. Zvláštní a originální národnost, dodnes užívající specifické hieroglyfy, podobně jako v egyptské kultuře. I zvyky tu byly poněkud odlišné od ostatní Číny, animismus, přetrvávající náboženství, ještě zvyšoval jejich příklon k přírodě a víru v přírodní zákony. Ostatně k největším svátkům patřily potravinové oběti bohům. Nikdo jim jejich chování a zvyky nezakazoval a ani se nepokoušel je změnit, naopak do městečka Lijiang přicházelo stále více vědeckých výprav etnografů a historiků, kteří se snažili podrobně zmapovat každý detail jejich života.

Přivolání deště mělo také historický rituál. Na dvoře soudní budovy, *yamenu*, bylo třeba udeřit do velikého bubnu, byl to signál pro božstva, aby shlédla na zem a pomohla strádajícím lidem. Obvykle se probudil někde v nitru země drak, který vylétl k nebi a jako posel zprostředkoval prosbu rolníků. A když božstva usoudila, že si lidé pomoc zaslouží, spustil se déšť.

„A co když se nic nestane?“ zeptal se Hajia.

„Vrátí se všichni domů a budou čekat...“

Soudce věděl, že jsou trpěliví, že soudce pro ně znamená nejvyšší autoritu, kterou vždycky uznávali. Věděl, že je jejich poslední nadějí. A chápal, že musí něco udělat a demonstrovat jim, že s nimi soucítí a že patří k nim. Za tři roky, co žil v Lijangu, si získal obdiv a úctu, a i když v tuto chvíli pociťoval určitý ostych a nejistotu, věděl, že musí učinit gesto, na které všichni čekají. Nemělo smysl jim něco vymlouvat nebo vysvětlovat.

Asi dvacítku lidí, mužů i žen, stála v uctivém předklonu kolem velkého bubnu a trpělivě čekali. Odedávna byl právě buben v *yamenu* důležitým nástrojem spravedlnosti a každý, kdo se cítil nějak nespravedlivě nařčen či obviněn, každý, kdo měl pocit nějaké nespravedlnosti, měl právo na buben udeřit a soudce vnímal tento zvuk jako volání o pomoc a musel k němu zaujmout své stanovisko a pozici, úder do bubnu byl vlastně zvukovým trestním oznámením, stížností.

Muži a ženy ve svých typických krojích hleděli na soudce s nadějí, a to ho znervózňovalo, věděl, že ovlivnit mraky není v jeho silách, nemůže nařídít déšť, ať ho vnímají jako jakkoliv všemocného... Musel přistoupit na tuto vznešenou hru, musel ji dohrát až do konce a co nejpřesvědčivěji. Vzpomněl si znovu na doktora a mága, jak nataženými pažemi a prsty jako deseti hlavněmi mířil na mraky. Zastavil se u bubnu a mlčky natáhl ruku.

Pomocník mu podal palici na dlouhé násadě a všichni ztichli.

Ding Hajia pohlédl na oblohu a spatřil několik drobných mraků, které se vznášely spíše jako pára za vlhkého jitra. Přivřel oči, udeřil do bubnu a ohlušující zvuk se vznesl vzhůru. A ještě jednou a do třetice.

Celá skupina padla na zem, se skloněnou hlavou.

Hajia odložil palici a pohlédl na nebe. V dálce, někde na obzoru, mezi štíty Sněžných hor nefritového draka klouzal tmavě modrý oblak, jako naplněný vodou, a soudce zvedl dramaticky paže a namířil konečky prstů na jeho střed. Stál tak mlčky, se zatnutými zuby a sevřenými rty.

Nevnímal, co se děje kolem něj, nevnímal skupinu rolníků, kteří v posvátném a uctivém postoji sledovali každý jeho pohyb, soustředěně. Hleděli na konečky soudcových prstů, jimiž mířil k obzoru.

Tmavě modrý mrak se zvolna odpoutal od vzdáleného obzoru a začal se blížit. Hajiovi bylo již jedno, co by si o něm pomysleli jeho kolegové a vrstevníci z Evropy, s nimiž studoval, bylo mu jedno, zda by ho pokládali za naivního nebo šíleného, věděl, že tuhle dramatickou etudu musí dohrát do konce a že na ní záleží budoucnost všech lidí v údolí. Když nepřijde déšť a slunce spálí úrodu, budou trpět hladu.

Snažil se do upřeného pohledu dát všechnu energii, veškerou sílu.

Mrak se blížil, nebyla to iluze, již pokrýval polovinu oblohy a roztahoval se do šíře. Náhoda?

Co všechno probíhalo soudci hlavou? Drobné případy, které musel řešit, setkání s lidmi, tak odlišnými od těch ve městech. Jen někdy na něho padla samota, ale snažil se všechno řešit prací.

Stál pevně a soustředěně, za naprostého ticha. A najednou ucítil, jak mu na tvář dopadla kapka vody a za ní další, když koutkem oka pohlédl na prašnou zem dvora, uvědomil, si, že do prachu padají kapky, jedna za druhou, obalují se a vsakují do půdy. Déšť!

Padající kapky bušily do země, odskakovaly a rychle smáčely všechno, na co dopadaly. Prudký subtropický liják se rozpršel v plné intenzitě, ale nikdo neutíkal, naopak, lidé nastavovali dešti tvář a zcela promáčení zvedali ruce, jako by děkovali nebi.

Hajia se probral, kapky osvěžovaly vzduch a musel si rukou otřít mokrou tvář.

Stal se zázrak? Anebo je to zase jen shoda náhod?

Pomocník vzal dřevěnou palici a uklonil se.

„Vrátíme se, blahorodí.“

Neměl chuť mu něco vymlouvat, opravovat, padala na něho nějaká obrovská únava a vyčerpanost, jako by měl za sebou velkou fyzickou námahu.

Ve velkém sále *yamenu* bylo šero, ze zataženého nebe dopadaly kapky na střechu a bubnovaly na zárubních dřevěných oken. Hajia si uvědomil, že je celý promočený, ale nebylo mu zima, hrálo ho podivuhodné vědomí, pocit vyrovnanosti a harmonie – ale především cítil uspokojení. Věděl dobře, že lze těžko přičítat nějakou zásluhu jeho dramatickému vystoupení, ale zároveň ho dráždil zájem i pochybnost. Byl racionální člověk, nehledal tajemné a nepravděpodobné věci a situace, tohle však zcela vybočovalo z obvyklých norem a sám si to neuměl vysvětlit.

„Připravil jsem dnešní poštu,“ řekl pomocník důstojně a ukázal na hromádku listin, které ležely na soudcově stole.

„Ano, podívám se na to,“ odpověděl soudce.

V rychlosti se převlékl a na chvíli usedl do křesla proti otevřenému oknu, za nímž prudce dopadaly kapky a pomalu se zvedal lehký opar, protože na rozpálené zemi se kapky rychle odpařovaly, vzduch byl nasycený vodou a prohrátý sluncem.

Určitě bude dnešní událost patřit k novým legendám, možná a nejspíš neprávem mu připíše nějaké zásluhy. Byl tu spokojen, už dávno mu nevadilo, že je daleko od civilizace, že opustil úřednickou kariéru v hlavním městě a vydal se do dalekých končin, kde nikdy předtím nebyl.

Zprvu si těžko zvykal na úctu, kterou mu tady projevovali, ale pak pochopil, že to patří k jejich životu a tradici a nemůže jim to vzít. Přízpůsobil se. Nádherné historické městečko, kde po krajích uliček protékají prudké bystřiny, zahrady kde dozrávají mandarinky... Chápal, proč sem přijíždějí stále nové a nové výpravy, nejen turisté, přesto na něho někdy doléhala samota a možná i osamělost. Utíkal do práce, ta mu nahrazovala mnohé.

Někdy se vracel do vzpomínek a hodně četl, snažil se stále vzdělávat, alespoň pasivně, aby nezapomněl jazyky, které se naučil.

Na chvíli asi upadl do dřimoty, a když procitl, rychle vstal. Čekala ho hromada nevyřízené pošty.

Posadil se za stůl, rozsvítil světlo a přisunul si hromádku, která ležela uprostřed. Kupička zpráv, informací, protokolů.

Až úplně vespod ležela obálka, na první pohled odlišná od všech ostatních. Nadepsaná latinkou a opatřená barevnými cizokrajnými známkami.

Kdo mi to může psát?

Ale nebylo pochyb, adresátem byl on, Ding Hajia.

Na známkách byl nápis France a razítko odesílající pošty *Strasbourg*. Kdo mu může psát ze Štrasburku? Nikoho tam nezná ani tam nikdy nebyl, věděl jen, že to je hlavní město nové Evropy, stejně jako Brusel. Nic víc. Stále víc se ho zmocňovala zvědavost!

Jedním prstem opatrně roztrhl obálku a chvíli trvalo, než se zorientoval. Byl to dopis od Filipa, kamaráda z pražských studií.

Psal mu: *Milý Marku...*

Samozřejmě, nebyl Marek, ale byla to taková tradice – všichni čínští studenti si, když přijížděli do Evropy, dávali pro zjednodušení evropská jména. A Hajia si říkal Marek! Kolik toho za ty čtyři semestry prožili! Chodívali do nějaké hospůdky nedaleko fakulty, bylo to u řeky, na nábřeží... nádherné vzpomínky! Po Vltavě jezdily lodí a na malých bárkách se u Národního divadla projížděli milenci a u Železničního mostu sedali na svých loďkách od brzkého rána mlčenliví a trpěliví rybáři, naivně doufající, že jednou uloví nějakou ryбку...

Jak mohl sehnat jeho adresu? Co se stalo? A proč píše po takové době?

Cítil, jak se mu rozbušilo srdce. Druhé překvapení téhož dne. Podvědomě však oddaloval okamžik, kdy se začte do dopisu a bude luštit slova, která mu už možná vymizela z paměti. Čeština je tak těžký jazyk!

Ještě jednou přivřel oči a viděl před sebou docela zřetelně Filipa, jak spolu s ním sedí v nacpané posluchárně právnické fakulty, v aule není k dýchání...

Jak se jmenovali ti ostatní? Petr, Mirka, Vláda... vzpomínal si na ně přesně, i jejich tváře si vybavoval. Naplnilo ho to neuvěřitelnou radostí.

Filip mu napsal! Nezapomněl na něj!

Milý Marku,

dovedu si představit, jak se divíš, že se ti ozývám a píšu. Ani nevím, co mne to popadlo, dostal jsem najednou strašnou potřebu dovědět se, co je s tebou, jak žiješ a kde. Nejspíš jsi už dokončil práva, a protože pracuješ jako soudce, jistě úspěšně.

Já jsem také odpromoval, obhájil rigorosum a dostal jsem se na konkurz do Štrasburku, kde pracuje spousta mladých právníků z celé Evropy, úplný Babylon (to je pověstné město z historie, kde se všem pomíchaly jazyky, že se nedomluvíli)... Nezlob se, že jsem se tak rozepsal, budu se snažit psát jednoduše, abys rozuměl. Jsem ještě svobodný, nějak se mi to nedaří v partnerském životě, už druhá dívka se se mnou rozešla a já ani nevím, jestli dělám nějakou chybu. Právě dneska to na mne dolehlo a připadám si hrozně sám. Vzpomněl jsem si na tebe, jak jsi jednou na koleji udělal u příležitosti vašeho Nového roku úplnou hostinu. Vidíš, takové věci si člověk dokonale pamatuje.

Jistě už jsi ženatý a máš děti, ne? Slyšel jsem, že v Číně můžete mít jen jedno dítě, aby se udrže-

la populace v určitých mezích. Tak co, máš kluka, nebo holku? Stejně si tě neumím představit, jak se kolem tebe motá malé dítě! Vždycky jsi na mne působil tak vážně, že jsem se až styděl za svoje nápady! Řekni mi, čím to je, že vždycky si člověk uvědomí ty hezké chvíle, až když je všechno pryč?

A jak jsem se dozvěděl tvoji adresu? Mám na starosti, představ si, kontakty Evropské unie s Čínou! Jsem pořád ve spojení s vaším ministerstvem zahraničí a jednou mne tak napadlo, že se zeptám, jestli tě někdo nezná. Ani to nebylo těžké, za týden mi adresu poslali mailem.

Rád bych tě zase viděl, chlape! Dokonce se zdá, že příležitost na sebe nedá dlouho čekat. Měl bych vyjet služebně do Pekingu. Třeba by to šlo zařídit, abych zajel na pár dní i za tebou. Nebo zaletěl? Neumím si představit, jak daleko od hlavního města teď žiješ...

Víš, mám někdy pocit, že vzpomínky člověka posilují, když je mu smutno... Ozveš se mi, jestli můj dopis dostaneš? „Cajtě“... prostě ahoj!

Filip

Soudce Ding odložil dopis na stůl a zaklonil se v křesle. Byl to opravdu zvláštní den, plný nečekaných událostí. Nestačil se vyrovnat s náhlým deštěm, který ještě stále vytrvale smácel vyprahlou zem, a již tu byl stejně nečekaný zážitek, dopis od kamaráda, kterého neviděl osm let. Nebo devět?

Během několika minut se proměnil z důstojného muže opět ve studenta! Kolik těch vzpomínek mu na jednou probíhalo v hlavě, jedna vedle druhé, tlačily se a předháněly.

Musel odložit všechny další úkoly, odpověď do Štrasburku měla absolutní přednost, jak by ne!

Milý Filipe,

moc jsi mne překvapil! To se ví, že ani já jsem nezapomněl a často se vracím do Prahy, alespoň ve vzpomínkách. Dokončil jsem studia a přihlásil se do konkurzu na soudce do města Lijiang, v Yunnanu. Uvolnilo se tam místo a já jsem zrovna měl pocit, že se mi nic nedaří. Taky jsem se rozešel s dívkou, o které jsem si myslel, že je ta pravá... možná jsem chtěl rychle utéct z Pekingu. Zkoušky se táhly skoro rok a jsou pořád stejně těžké jako za císařství, ale uspěl jsem a již třetí rok jsem soudcem daleko v horách. Vždycky jsi obdivoval příběhy soudce Ti. Představ si, že já jsem něco takového, protože tady na venkově se nic nezměnilo a úcta, která je věnována soudci, nemá asi s žádným jiným povoláním obdoby. Asi by ses mi smál, ale já jsem dneska přivolával déšť, opravdu, podobně jako tenkrát v Praze ten mág rozháněl mraky, já se činil opačně – a kupodivu to vyšlo, sám to nechápu a neumím si to srovnat v hlavě.

Žiju v městečku Lijiang, které patří k nejkrásnějším kulturním památkám v Číně, najdeš ho v každé turistické příručce, lidé se tu totiž dožívají nejvyššího věku, jaký si lze představit. Je tu dokonce orchestr, kde mají právo hrát jen ti, kterým bylo aspoň osmdesát roků...

Taky bych tě moc rád zase viděl, napiš mi, jak si to představuješ a kdy bys mohl dorazit do Číny, zařídil bych si to tak, abych ti mohl ukázat to nejhezčí v mém okolí. Z Pekingu létá pravidelná linka na horské letiště v Lijiangu...

P. S. Taky často vzpomínám na Prahu. Hlavně na Jiřinu, co s námi chodila do kroužku, to byla krásná holka, jak jste říkali, kočka! Měla takový,

*já už si nepamatuju, jak se to jmenuje, co má ženská... však ty víš! Znělo to stejně jako nějaké domácí zvíře, myslím. Co asi dělá?
Ahoj! A brzy se mi ozvi!*

Marek

Několikrát po sobě přečetl text dopisu, aby v něm nechal moc chyb, a pak krasopisně nadepsal obálku.

Chvíli se pak pokoušel vyřizovat došlé spisy, nešlo to, nesoustředil se, připadal si stále víc unavený a chtělo se mu spát. Že by ho ta odpolední produkce tak vyčerpala?

Venku stále pršelo, prudký déšť jistě zvedal hladiny bystřin, protékajících městem a chladil rozpálené střechy.

Jediná myšlenka, na kterou se mohl soustředit, se točila kolem návštěvy kamaráda ze studií! Co by mu měl ukázat? Hory v okolí, se zasněženými špicemi? Vodopády? Prameny Velké řeky? Co by Filipa mohlo zajímat?

Kéž by to vyšlo, možnost, že by se zase setkal se svou nedávnou minulostí, ho naplňovala radostí. Snad se Filip brzy ohlásí...

Ozvalo se zaklepání na dveře. Soudce zvedl hlavu od stolu.

„Potřebujete něco, blahorodí?“ Pomocník stál v uctivé vzdálenosti.

„Ne, můžeš jít, děkuji, pro dnešek jsme skončili!“

Když se dveře zase zavřely, soudce Ding vstal, zasunul křeslo ke stolu a vydal se do svého bytu v zadním traktu *yamenu*. Neměl hlad a nelákalo ho ani zajít do některé z místních hospůdek, naopak, chtěl být sám a – vzpomínat...

Když ulehl a zavřel oči, měl před očima krásný letní den a Jiřinu v přiléhavém tričku. Už nebyl obávaný

a uctíváný soudce Ding, ale zase jen zahraniční student práv na koleji 5. května v Praze, nejistý a ostýchavý...

Jak dokáže jediný dopis probudit vzpomínky!

Ding Hajia usínal a snil. Už dlouho se na něco tak netěšil! Popohnat čas...